

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30—
za pol leta . . . . . K 15—
za četrt leta . . . . . K 7:50
za 1 mesec . . . . . K 2:50

Posamezna številka 80 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prtiličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 29

Ptuj, 18. julija 1920

II. letnik

Naročnike našega lista prosimo, da
zaostalo naročnino takoj poravnajo!

Upravnništvo „Ptujkega lista“

Ptujska nemška stranka

Petrov dan 1920. Ptujski Nemci se še vedno niso vživeli v nove razmere in se še niso sprijaznili z našo državo. To se je zopet očitno pokazalo danes na kraljev rojstni dan. Nemške hiše so brez zastav, celo družba, ki se imenuje „prva jugoslovanska“ (prej Hutter), ne ve nič o našem jugoslovanskem državnem prazniku. Pa je vendar bil tudi zastopnik tukajšnjih Nemcev ob regentovem sprejemu in je videl, da so tam vse hiše brez izjeme bile okrašene v naših narodnih in državnih barvah. V Celju je gotovo bilo ravno tako, v Ljubljani se o Nemcih kot takih sploh ne govori. Kočevci zatrjujejo svojo državno lojalnost. Edini Ptujčani še menda sanjajo o kaki ptujski nemški republiki ali kaj?

Drugi slučaj nemške nedostopnosti je mestna hranilnica, v kateri še vedno Nemci samovoljno gospodarijo, čeravno je mestna uprava v slovenskih rokah. Leta 1917 so namreč izpremenili pravila, tako da bi po „človeški predvidnosti“ ostala nemška, če tudi bi mestni zastop postal deloma ali popolnoma slovenski. Drugi nekdanji nemški denarni zavodi v Mariboru, Celju, Slovenski Bistrici, Kranjska hranilnica v Ljubljani itd. so že spoznali nevzdržnost svojega izključivo nemškega stališča, prepustili so Slovincem večino in odločilne besede v odborih. Le ptujška mestna hranilnica še čaka in čaka. Sliši se, da zdaj ponujajo Slovincem 4 odborniška mesta pri mestni hranilnici. Ali se gg. norčujejo? Izmed 18 odbornikov bi naj bili samo 4 Slovenci? Odkod pa je denar, če ne od žuljev slovenskega ljudstva našega okraja?

ZLATI GRAD.

(Konec.)

Po dolgem potovanju se nekega večera ustavi v mestu, ki je ležalo v bližini gore Krasna. Tu pride k njemu Ljudomil, pade na kolena in prosi: „Presvetli kralj, odpusti svojemu zvestemu služabniku, ker ni ubogal tvojega povelja! Bog mi je priča, da nisem mogel drugače ravnati, ker več kot polovica prebivalcev bi bilo umrlo prežalostne smrti, ako bi jej ne bil s tvojim denarjem pomagal. Zadovolji se zato, kraljeva milost, s prekrasno leseno palačo, katero so ti postavili hvaležni podložniki! Verjami, veličanstvo, da še nihče na svetu ni imel tako lepe, tudi nihče ne na tak način postavljene!“

Trdomar nemo poslušal in se strese od jeze po vsem životu. Z groznim glasom, podobnim levovemu rjoventju, ukaže ministra ukleniti v težke verige in ga obglaviti drugo jutro pred solničnim izhodom.

Kakor blisk se je raznesla po mestu in okolici ta novica. Ne da se popisati žalost, ki se je lotila vsega ljudstva, in ni mogoče povedati, kakšen jok in stok je nastal. Na

Tretji znak nemške odpornosti je njih zadržanje v šolskem vprašanju. Imajo nemško ljudsko šolo v Ptuju, a jo bojkotirajo, ker je učiteljstvo slovensko. Nekateri otroci baje sploh niso hodili v šolo. Upamo, da bo mestni šolski svet v tem oziru storil svojo dolžnost. Tudi naših srednjih šol se izogibajo, rajši študirajo privatno in hodijo — v Gradec delat izpitov. In to samo iz sovraštva do slovenščine, ki je danes državni jezik. Ali mislijo ti zapeljani študentki in njih zagrizeni stariši, da bodo dobili pri nas zasluzka brez temeljitega znanja našega jezika? Naša uprava mora v bodoče odklanjati ljudi, ki se brez potrebe izobrazujejo v tujem jeziku in tujem duhu.

Nadaljne znamenje nemške predrznosti je njihovo izzivalno obnašanje v zadnjem času. Pod avstrijsko vlado vključ papirnati enakopravnosti Slovenci v Ptuju nismo imeli prav nič pravic. V naši izrecno narodni državi uživajo Nemci dosti več svobode: po mestu se šopirajo nemški lepaki, glasijo se nemške pesmi dostikrat izzivalne vsebine, gotovo pa izzivalno glasne in naše kulantne oblasti to dopuščajo, naše potrpežljivo ljudstvo to mirno prenaša!

Če Nemcem diši naš kruh, naj ljubijo in spoštujejo tudi naš jezik! Če hočejo živeti v naši državi, naj svojo lojalnost tudi javno dokažejo, zlasti ob takih prilikah, kakor je kraljev rojstni dan! Naj nas ne silijo, da bi mi morali prositi svojega kralja, naj bo trd in neizprosni proti njim, kakor so oni nekdanji ščevali Habsburgovce proti nam! Če jim naša narodna država ni všeč, pa naj gredo, kamor jih vleče srce!

† Miha Vošnjak.

Iz Švice je došla presenetljiva vest, da je umrl ondi dne 2. julija t. l. zaslužni slovenski narodni prvoboritelj Miha Vošnjak.

tisoče ljudi je drlo pred kraljevo stanovanje ter s povzdignjenimi rokami prosilo; „Svetli kralj, daj nas pobiti in ne nedolžnega Ljudomila, ki je rešil nas in naše otroke grozne smrti!“

Pa kralj se ni nič brigal za ljudske prošnje in solze, temveč velel je z vojaki razgnati množico. Zelo slabe volje se je vlegel spat. Čeravno je bil od dolge poti jako utrujen, vendar ni mogel mirno počivati, jeza mu ni pustila zatisniti trudnih oči in težke sanje so ga potem mučile celo noč.

Proti jutru se mu sanja, da je umrl in da se je njegova duša napotila proti nebu. Pri odprtih nebeških vratih je zapazil, kako nese med prekrasnim petjem truma angeljev Ljudomila pred božji prestol, in zdelo se mu je, da je slišal Stvarnikov glas, ki je hvalil ministra zavoljo njegovih dobrih del.

Ko pa misli on v raj vstopiti, nažene ga angelj z gorečim mečem od vrat, rekoč: „Za take suroveže, katerim je zlati grad ljubši nego ubogi ljudi, ni tukaj prostora. Poberi se od tod!“

Groza spreleti kralja in prebudi se. Glava mu je težka in boleča. Dozdeva se mu, da sliši od daleč neko kričanje in jokanje. Zdaj se spomni na prejšnji večer in svoje povelje. Skoči k oknu in zapazi, da žene večji oddelek

Mož si je pridobil na političnem, zlasti pa na gospodarskem polju toliko zaslug za nas Slovence, zlasti še Štajerce, da se ga mora v kratkem tudi naš list spomniti.

Miha Vošnjak je bil rojen l. 1873 v Šoštanju in je bil mlajši brat znanega slovenskega politika, probuditelja in pisatelja dr. Josipa Vošnjaka. Vošnjak, ki pravzaprav Bošnjaki, so bili begunci iz Bosne, ki so se naselili najprej v Vitanju, potem pa v Šoštanju. Tam so začeli že koncem 18. stoletja z usnjarsko obrtjo, ki cvete še danes in s katero se pečajo potomci še danes, eno trgovino imamo tudi v Ptuju.

Po dovršenih študijah je stopil Miha Vošnjak kot inženir v službo Južne železnice ter služboval na raznih krajih. L. 1879 je radi bolezni pustil železniško službo ter se naselil v Celju, po smrti svoji žene pa v Gorici.

Narodno delo Mihe Vošnjaka se začena v moški dobi. Navdušil ga je za nje brat dr. Jože Vošnjak.

V Mariboru je osnoval list „Südsteirische Post“, ki je bil eden najboljših listov na jugu bivše Avstrije. V nemškem jeziku pisan je zastopal naše koristi pred širnim svetom in branil naše pravice. Leta 1882 je bil Miha Vošnjak izvoljen v štajerski deželni, l. 1885 pa v državni zbor. Na Dunaju je imel velik vpliv. Bil je strokovnjak v goopodarskih, zlasti železniških vprašanjih. Taafe in Hohenwart sta ga visoko spoštovala. Potezal se je tudi za narodne pravice naše. On je povzročil tako zvano celjsko vprašanje, ob katerem je padlo več ministerstev. Ali odnehal ni, dokler ni bila zagotovljena celjska slovenska gimnazija.

Kot realen politik je uvidel Miha Vošnjak že zgodaj, da bomo Slovenci tem več veljali, čim boljše bomo gospodarili. Vedel je prav dobro, da ni narodne samostojnosti brez gospodarske. Pri nas so Nemci imeli gospodarsko premoč v rokah, zato so nas tudi politično obvladali. Z vso vnemo in vztrajnostjo se je torej lotil Miha Vošnjak gospodarskega dela pri nas, gospodarske osamosvoje in povzdige.

vojakov njegovega zvestega služabnika na travnik zunaj mesta in da gre za njimi neštevilno jokajočega ljudstva.

Pri tem pogledu se ga loti silen kes. Bilo mu je pri srcu, kakor da bi mu bili napolnili prsi z žarečim ogljem. Nobeden trenutek ni smel več zamuditi in kar v ponočni obleki je zbežal za žalostno procesijo.

Že kleči Ljudomil, rabelj pa pripravljala klado, na katero naj bi položil blagi mož svojo glavo. Tu prileti kralj, vrže se nad njega, objame ga burno in prosi s solznimi očmi za odpuščenje. Vsi, ki so gledali ta prizor, so se razjokali od ginjenosti.

Med nepopisnim veseljem odpravijo se potem v lesen grad. Kralju se je zdel lepši, kot da bi bil postavljen iz samega žlahtnega kamenja in na glas je hvalil neskončno pravico, da mu je ohranila modrega in usmiljenega služabnika. — Iz hvaležnosti dal je nato poleg svoje palače sezidati lep grad z visokim stolpom, ki je bil pokrit z različnimi ploščami.

Vladala sta še dolga leta. Bog ju je blagoslovil in z njima tudi ljudstvo. In ko sta umrla v visoki starosti, jokali so se za njima hvaležni podložniki kakor pridni otroci za skrbnimi stariši.